

කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය - මහලම
දෙවන වාර පරීක්ෂණය - 13 ශ්‍රේණිය - 2019
Second Term Test - Grade 13 - 2019

විභාග අංකය .....

බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය I

කාලය පැය දෙකයි.

වැදගත්

- ★ සියලු ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න.
- ★ 1 සිට 50 තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නයට 1,2,3,4,5 යන පිළිතුරු වලින් නිවැරදි හෝ වඩාත් ගැළපෙන පිළිතුරු තෝරා එය සලකුණු කරන්න.

- 01 බ්‍රාහ්මණ දහම නිර්මාණවාදී දහමක් ලෙස හඳුන්වාදී ඇති අතර මහා බ්‍රහ්මයා 'විශ්වය නිර්මාණය කරන ලද පුද්ගලයා' යන අදහස ගෙන දෙයි. එබැවින් ඔහු
i සර්වදර්ශී නම් වෙයි	ii සර්වතෝහද නම් වෙයි	iii විශ්වකතෘ නම් වෙයි
iv සර්වඥ නම් වෙයි	v සර්ව වාග් පරානික නම් වෙයි.	
- 02 බ්‍රාහ්මණ සංස්කෘතියට අනුව බ්‍රහ්මවාරි ආශ්‍රම ධර්මයට අනිවාර්ය වූවක් වන්නේ
i තවුස් දුම් රැකීම	ii විවාහ වීම	iii දන් දීම
iv වේදය හැදෑරීම	v රැකියාවක නිරත වීම	
- 03 බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීම්වලට අනුව වේද අධ්‍යාපනය, දානය, යාග කිරීම, පශු පාලනය ආදී කාර්යයන් සිදු කිරීමට නිර්දේශ කර තිබුණේ
i බ්‍රාහ්මණ වර්ණයට ය	ii ක්ෂත්‍රීය වර්ණයට ය	iii වෛෂ්‍ය වර්ණයට ය
iv ශුද්‍ර වර්ණයට ය	v කුලින වර්ණයට ය	
- 04 "විටෙක ආර්යයා දාසයෙක් ද, නවත් වරෙක දාසයා ආර්යයෙක් ද විය හැකිය. පාලකයා පරදවා වෙනත් අයෙකු රජ වුවිට පාලකයා පාලිතයා බවට පත් වේ" යනාදී වශයෙන් අස්සලායන සූත්‍රයේ සඳහන් මෙම දේශනාව තුළින් බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රකට කිරීමට උත්සහ කළේ.
i වර්ණ හේදයෙහි පවත්නා නිස්සාරණත්වයයි	ii වේදයේ පවත්නා නිස්සාරණත්වයයි
iii ආශ්‍රම ධර්ම වල පවත්නා නිස්සාරණත්වයයි	iv යාගයේ පවත්නා නිස්සාරණත්වයයි
v ආපද්ධි ධර්ම වල පවත්නා නිස්සාරණත්වයයි.	
- 05 ස්වාමියා මළ පසු භාර්යාව ජීවත් වන්නේ නම් ඇය වාසය කළ යුත්තේ කිලිටි වස්ත්‍ර හැඳ රසවත් ආහාර පානාදියෙන් වැළකී කිසිදු ආහරණයක් නොපැළඳ මිය ගිය ස්වාමියාම පතමින් ගෘහ දාසියක වශයෙනි. මෙම චාරිත්‍රය බ්‍රාහ්මණ ධර්මයන්හි දැක්වෙන්නේ.
i සති පූජාව වශයෙනි	ii ගෘහීය චාරිත්‍ර වශයෙනි	iii උපහයන චාරිත්‍ර වශයෙනි
iv පර්ධා චාරිත්‍ර වශයෙනි	v ශ්‍රාද්ධි පූජාව වශයෙනි	
- 06 බමුණන් විසින් විවිධාකාරයෙන් ජීවිතයට ලක් කරනු ලැබූ කාන්තාවන්ට බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ලෞකික බැඳීම් වලින් නිදහස්ව ලෝකෝත්තර සැප සාධනය කර ගැනීමට පවා අවස්ථාව උදා කර දී තිබුණි. ඒ බව මැනවින් ප්‍රකට කරන ක්‍රියාකාරකමක් වන්නේ.
i කාන්තාව මහා බ්‍රහ්මයාට උපමා කර වන්දනීයත්වයට පත් කිරීමෙනි
ii කාන්තාව දේවත්වයට උපමා කර පූජනීයත්වයට පත් කිරීමෙනි
iii කාන්තාවට නික්ෂුණියක් ලෙස කටයුතු කිරීමට අවස්ථාව සලසා දීමෙනි
iv කාන්තාවට පුරුෂයා හා සමාන අවස්ථා සමාජය තුළ සලසා දීමෙනි.
v කාන්තාව සති පූජාවෙන් නිදහස් කිරීමෙනි.

07 වර්ණ ධර්මයෙහි නිසරු බව බුදුරජාණන් වහන්සේ හේතුඵල වාදිව ප්‍රතිකෂේප කරන ලදී. එහි ආචාර විද්‍යාත්මක සාධක ගෙනහැර දක්වන්නේ.

- i වසල සූත්‍රයෙහි
- ii අස්සලායන සූත්‍රයෙහි
- iii අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයෙහි
- iv වාසෙට්ඨ සූත්‍රයෙහි
- v පරාභව සූත්‍රයෙහි

08 බුදුරජාණන් පහළ වහවීම ශ්‍රමණ චිත්තනය තුළ විශාල අනු ගාමිකයන් පිරිසකට නායකත්වය ලබා දෙමින් කටයුතු කළ ආගමිකයන් අතර ජටි ශාස්තෘවරුන් ප්‍රමුඛ වෙති. මොවුන් විසින් විවිධ දර්ශන ඉදිරිපත් කරන ලදී නමුත් ඔවුන් සියලු දෙනාම නොපිළිගත් ආගමික මතයක් වන්නේ

- i සියලු මිනිස්සු මරණයෙන් උච්ඡේදයට පත්වන බවයි
- ii සියලු දෙනා නියතියකට අනුව සසර ගමන් කරන බවයි
- iii කිසිවෙකු කරන හොඳ හෝ හරක ක්‍රියාවකට විපාකයක් නැති බවයි
- iv සියලු දෙනා සදාචාරික පරමාණු පදාර්ථ වලින් නිර්මාණය වී ඇති බවයි.
- v සමාජයේ යහ පැවැත්මට කුල හේදය අත්‍යවශ්‍ය බවයි

09 ශට් ශාස්තෘවරුන් අතරින් මක්ඛලිගෝසාල ශාස්තෘවරයාගේ ප්‍රධානතම ඉගැන්වීම වනුයේ

- i “සියල්ල සිදුවන්නේ කර්මය තුළින්” යන්නයි
- ii “නියති පරිනාමයකින් විමුක්තිය ලැබේ” යන්නයි
- iii “සප්තකාය පදාර්ථයකින් සත්වයා හා ලෝකය නිර්මාණය වී ඇත” යන්නයි
- iv මරණින් මතු නැවත ඉපදීමක් නැති නිසා මරණය යනු මෝක්ෂය බවයි
- v ආත්මය සදාකාලික වූවක් බවයි

10 නිගණ්ඨනාතපුත්ත ශාස්තෘතුමාගේ කර්ම විග්‍රහය තුළ කර්මය කොටස් අටකට බෙදා දක්වා තිබේ. එහි කොටස් අටට ඇතුළත් නොවන කර්මය වන්නේ.

- i ඥානවර්ණිය කර්ම
- ii වේදනිය කර්ම
- iii ජනක කර්ම
- iv ගෝත්‍ර කර්ම
- v මෝහනිය කර්ම

11 බුදුරජාණන් වහන්සේගේ “වරට්ඨ භික්ඛවේ චාරිකං” යනුවෙන් තම ප්‍රථම ධර්ම දූතයන් වහන්සේලා ආමන්ත්‍රණය කරමින් තමන් වහන්සේ අවබෝධ කරගත් ශ්‍රී සද්ධර්මය සමස්ත ලෝකවාසීන්ට ලබාදීමේ ඒ මහඟු කාර්යය ආරම්භ කරන ලද්දේ.

- i මගධ ජනපදයේ සිටිය
- ii කෝසල ජනපදයේ සිටිය
- iii වජ්ජි ජනපදයේ සිටිය
- iv අංග ජනපදයේ සිටිය
- v කාසි ජනපදයේ සිටිය

12 තමාගේ යහපත අයහපත සලසා ගැනීම සඳහා පුද්ගලයාට දී ඇති ස්වාධීනතාව බුදු දහම පිළිගනී. ඒ අනුව තම යහපත සඳහා පුද්ගලයෙකු තෝරාගතයුතු සුදුසුම මාර්ගය පහදා දෙන්නේ.

- i පරාභව සූත්‍රය
- ii මහා මංගල සූත්‍රය
- iii ව්‍යග්ගපප්ප සූත්‍රය
- iv සිගාලෝවාද සූත්‍රය
- v තමෝතම සූත්‍රය

13 සිල්වත්වූ පති භක්තියෙන් යුතු කාන්තාව බිහිකරන පුතණුවන් රාජ්‍යානුශාසනාවට පවා සුදුසුබව දැක්වෙන ප්‍රකාශය අඩංගු සූත්‍රය වන්නේ.

- i සෝමා සූත්‍රයයි
- ii සිගාලෝවාද සූත්‍රයයි
- iii වසල සූත්‍රයයි
- iv සප්තහරියා සූත්‍රයයි
- v ධීතු සූත්‍රයයි.

- 14 වත්ශ්‍ය රාජ්‍යය සොලොස් මහා ජනපද අතරින් මහා රාජ්‍ය ගණයට අයත් වූවකි. මෙම රාජ්‍ය තුළ ද බුදු දහම ව්‍යාප්තව පැවති බවට තොරතුරු ශාසන ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කිරීම තුළින් වටහාගත හැකිය. එයට එක් සාධකයක් වන්නේ බුදුරදුන් මෙම රාජ්‍යය තුළ වස් වාසය කළ අවස්ථාවන් පවා වාර්තා වී තිබීමෙනි. බුදුරදුන් මෙහි වාසය කළ වකවානුවක ඇති වූ විශේෂ සිදුවීමක් වන්නේ.
- i ධර්මධර විනයධර භික්ෂු ගැටුම ඇති වීම
  - ii අනේපිඬු සිටුතුමා ජෙතවනාරාමය පූජා කිරීම
  - iii බුදුරජුන් විසින් අනන්ත ලක්ඛන සූත්‍රය දේශනා කිරීම
  - iv ශාක්‍ය කුමාරවරුන්ගේ පැවිද්ද සිදු වීම
  - v බුදුරජුන් විසින් වස්විසීම නිර්දේශ කිරීම
- 15 බුද්ධ කාලීන භාරතය තුළ දියුණු ආර්ථික ක්‍රමයක් පැවති බවට සාධක ත්‍රිපිටක සාහිත්‍යයෙන් පමණක් නොව ඉතිහාසඥයන්ගේ ලේඛන තුළින්ද පැහැදිලි වේ. ඒ අනුව දියුණු වාණිජ ආර්ථිකයක් පැවති බවට ඉදිරිපත් කළ හැකි කදිම සාධකය වන්නේ.
- i ජනප්‍රියත්වයට පත් වෙළඳ වරායවල් - නගර සහ මාර්ග පැවතීම
  - ii දියුණු වෘත්තීය සමිති ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක වීම
  - iii වෙළඳ කටයුතු සඳහා තවලම් හා ගැල් යොදා ගැනීම
  - iv විශාල ධනයකට හිමිකම් කියූ සිටුවර පන්තියක් බිහි වීම
  - v හුවමාරු මාධ්‍යයක් ලෙස කාසි භාවිතයට පැමිණීම
- 16 ‘‘ලෝකයේ ප්‍රසිද්ධ ආගම් වලින් මා බුදුදහමට විශේෂයෙන් මුල් බුදුදහමට කැමති වන්නේ ඉන් කිසිවෙකු පීඩාවට පත් නොකරන බැවින්’’ බුදුරදුන් පිළිබඳව මෙසේ ආගමිකව ලක් කරනු ලැබුවේ.
- i මහාවාර්ය සෝන්ඩර්ස් විසිනි
  - ii එඩ්වින් ආර්නෝල්ඩ් විසිනි
  - iii බර්ටන්ඩ් රසල් විසිනි
  - iv මහාවාර්ය මැක්ස් මුලර් විසිනි
  - v ආචාර්ය සර්ව පල්ලි රාධකුමාරන් විසිනි
- 17 බුදුරජාණන් වහන්සේගේ චරිතය මෙන්ම උන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයන් වහන්සේලාගේ චරිත වලින්ද වන්මන් සමාජයේ පුද්ගල චරිත හැඩ ගස්වා ගැනීමට ගත හැකි ආදර්ශ අපමණය. ඒ අනුව බුදුරදුන්ගේ දකුණත් සවි වූ සැරියුන් තෙරුන්ගේ චරිතයෙන් ගත හැකි ආදර්ශ සමූහයක් අතර සුවිශේෂී එක් ආදර්ශයක් වන්නේ.
- i තම සුවිශේෂී සෘද්ධි බලය සන්වයාගේ පීචිත සුවපත් කර ගැනීමට යොදා ගැනීම
  - ii තනතුරෙන් උඩඟු නොවී තම ගුරුවරුන්ට දිනපතා උපහාර දැක්වීමට යොමුවීම
  - iii දෛනික සන්පුරුෂ ඇසුරුම ප්‍රාර්ථනා කිරීම
  - iv දිනපතා තෙරුවන් සරණ යාම
  - v තමන් උපමා කරගෙන කටයුතු කිරීමට යොමු වීම
- 18 ස්ත්‍රී පුරුෂ භේදයකින් තොරව විශේෂ කුසලතා හා ගුණාංග පදනම් කරගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේ තනතුරු ප්‍රදානය කළ අවස්ථා පිළිබඳ ඒතදග්ග පාලිය තුළින් හඳුනාගත හැකිය. ඒ අනුව නකුල මාතාවද තනතුරුලාභී උපාසිකාවකි ඇයට හිමි වූ ශාසනික තනතුර වූයේ.
- i බහුශ්‍රැත උපාසිකාවන් අතර අග්‍රස්ථානයයි.
  - ii මෙම ත්‍රී විභරණ උපාසිකාවන් අතර අග්‍ර ස්ථානයයි.
  - iii පළමුව සරණ උපාසිකාවන් අතර අග්‍රස්ථානයයි.
  - iv විශ්වාස කතා ඇති උපාසිකාවන් අතර අග්‍රස්ථානයයි
  - iii ගිලාන උපස්ථානයේ යෙදෙන උපාසිකාවන් අතර අග්‍රස්ථානයයි

- 19 පුද්ගලයාගේ ස්වාධීනත්වය, ස්වච්ඡන්දතාවය වගකීම ප්‍රකට කෙරෙන වඩාත් නිවැරදි ප්‍රකාශය වන්නේ.
- i “තමා උපමා කොට අනුන්ට නිංසා පීඩා නොකළ යුතුය” යන්නයි
  - ii “පව් කරන්නා දෙලොවම තැවෙයි” යන්නයි
  - iii “සරු දේ සරු ලෙසත් නිසරු දේ නිසරු ලෙසත් දැකිය යුතුය” යන්නයි
  - iv වේතනාව කර්මය වේ යන්නයි
  - v “තමා පිහිට තමාමය, අන්කිසි පිහිටක් නැත” යන්නයි

- 20 පහත සඳහන් ශික්ෂා පද අතරින් උපෝසට අෂ්ඨාංග ශීලයට අයත් වන්නේ
- i පිසුනාවාචා වේරමණී සික්ඛා පදං සමාදියාමි යන්නයි
  - ii කාමේසුමිච්ඡාවාරා වේරමණී සික්ඛා පදං සමාදියාමි යන්නයි
  - iii නච්චගිත වාදිත විසුක දස්සනා වේරමණී වේරමණී සික්ඛා පදං සමාදියාමි යන්නයි
  - iv මුසාවාදා වේරමණී සික්ඛා පදං සමාදියාමි යන්නයි
  - v මාලාගතධ විලේපන ධාරණ මණ්ඩන විභුස නට්ඨානා වේරමණී සික්ඛා පදං සමාදියාමි යන්නයි

- 21 සිඟාල ගෘහපතිට බුදුන් වහන්සේ විසින් පහදා දුන් පරිදි සදිසා හමස්කාරයේ බටහිර දිසාව ලෙස හඳුන්වා ඇත්තේ.
- i දෙමාපියන්ය
  - ii ඇදුරුතමන්ය
  - iii මිතුරන්ය
  - iv අඹුදරුවන්ය
  - v දැසි දසුන්ය

- 22 චතුර්විධ කර්ම ක්ලේෂ වලට අයත් නොවන්නේ
- i ප්‍රාණඝාතය
  - ii අදන්තාදානය
  - iii කාමමිත්‍යාවාරය
  - iv මුසාවාදය
  - v සුරාපානය

- 23 සිගාලෝවාද සුත්‍රයේ දක්වා ඇති පරිදි පුද්ගලයෙකු ගේ හෝග විනාශමුඛ ගණන වන්නේ
- i 10 කි
  - ii 24කි
  - iii 6කි
  - iv 12කි
  - v 8කි

- 24 මෙලොව පරලොව දියුණුව සලසා ගැනීම සඳහා බුදුන්වහන්සේ විසින් දෙවියන් වෙත දේශනා කල මංගල සූත්‍රය දේශනා කලේ
- i වේලවනාරාමයේදීය
  - ii කුක්කුටාරාමයේදීය
  - iii ජේතවනාරාමයේදීය
  - iv නිගෝධාරාමයේදීය
  - v පාවාරික අඩ වනයේදීය

- 25 සුකාරානි අසාධුනි - අත්තනෝ අභිතානිච
- යංචේ නිතංච සාධුංචි - තංචේ පරම දුක්කාරං ඉහත ධම්මපද ගාථාවේ අදහස වන්නේ
- i තමාගේ මෙන්ම මෙමාගේ යහපත උදෙසා කටයුතු කළ යුතු බවය.
  - ii යම්දෙයක් හිතවේද යහපත්වේද ඒ දෙය සිදුකිරීම ඉතාම අමාරු බවය.
  - iii තමාට මෙන්ම අනුන්ටද ධර්මය හැර පිහිටක් නොමැති බවය.
  - iv අනුන්ගේ පිහිට නොපතා තමාට තමාව පිහිට විය යුතු බවය.
  - v තමන් උපමා කොට අනුන්ට නිංසා නොකළ යුතු බවය.

26 “සුභං පරියෝ දු පෙන්නි” යන ගාථා පදයෙන් කියැවෙන්නේ.

- i බොරු කියන්නා සත්‍ය කීමෙන් දිනන්නේය යන්නය
- i කයෙන් සංවර වීම යහපත්ය යන්නය
- ii පීචිතයේ කළ යුත්ත නොකළ යුත්ත පෙන්වාදීම යන්නය
- iv ඇසු දේ තව දුරටත් ප්‍රගුණ කිරීම යන්නය
- v විමසා බලා කටයුතු කිරීම යන්නය.

27 “වහන්ස දැන් වෘක්ෂයේ ගිනි අගුරු වැනි රතු පැහැති මල් දල ඇත්තේ පරණ කොළ වැටී පලදරන කාලයට පැමිණියේ වෙන් ..... හඟී රට පරම්පරාවෙහි වුවනට අනුග්‍රහ පිණිස වඩින්නට දැන් කාලය වේ. මෙම ප්‍රකාශය කළේ

- i පුණ්ණ ගිම්බි
- ii කොණ්ඩකද්දු ගිම්බි
- iii කාලදායී ගිම්බි
- iv ආනන්ද ගිම්බි
- v මහාකාශ්‍යප ගිම්බි

28 භාරතයේ බොහෝ සෙයින් වාසය කලේ අන්‍යාගමිකයන්ය. බ්‍රාහ්මණ ආගමිකයින් පෞත දාර්ශනිකයින් සමඟ මතවාද වල ගැටෙමින් ඔවුන්ගේ මත බණ්ඩනය කළ යුතු විය. එවැනි දාර්ශනිකයින් සමඟ වාද විවාද කරමින් ශාසනය වෙනුවෙන් උදාර සේවාවක් ඉටු කළ මහ රහතන් වහන්සේ නමැති පිණිබෝල භාරද්වාප තෙරණුවෝ. බුද්ධ ශාසනයේ උන්වහන්සේට ගිම්බි වූ තනතුර වූයේ.

- i නිරෝගිමත් භික්ෂූන් අතර අග තනතුර
- ii විරියවන්ත භික්ෂූන් අතර අග තනතුර
- iii දක්ෂ කටික භික්ෂූන් අතර අග තනතුර
- iv විනයධර භික්ෂූන් අතර අග තනතුර
- v මිහිරි කටහඬක් ඇති භික්ෂූන් අතර අග තනතුර

29 දෙවන ධර්ම සංඝායනාවට හේතු සාධකය වූ දස අකැප වස්තුවෙහි “පලෝති පාතුං කප්ප” යනුවෙන් අදහස් කරන ලද්දේ.

- i නොපැසුණු සුරා පානය කැපය
- ii කිරිත් නොවූ දි කිරිත් නොවූ කිරි පරිභෝජනය කැපය
- iii රන් රිදී මසු කහවණු පිළිගැනීම කැපය
- iv පසුව අනුමැතිය ගැනීමේ අධියෙන් සංඝ කථම කැපය
- v අගක ලුණු තබාගෙන ආහාරවල මිශ්‍රකර වැළඳීම කැපය.

30 පරවාද 500 ක් බණ්ඩනය කර සකවාද 500 ක් ඇතුළත්කර රචනා වූ ග්‍රන්ථය වූයේ.

- i චුල්ලවග්ග පාලියයි
- ii කථාවන්දුපකරණයයි
- iii සේරස්සක විමානවත්තුව
- iv පේත වත්තුව
- v උත්තරාමාත්‍ර පේත වත්තුව

31 තෙවන ධර්ම සංඝායනාවේ විශිෂ්ඨම ප්‍රතිඵලය වන්නේ භාරතයෙන් පිටරටවල් 09 කට දහම් ප්‍රචාරය කරවීමයි. ඒ සඳහා සැලසුම් සහගතව ධර්මදූත කණ්ඩායම් 09 ක් සකස්කරන ලදි. ඒ අනුව “අපරන්තය දේශය”ට ධර්ම දූත ගිම්බියන් ලෙස කටයුතු කළේ.

- i මහා ධම්මරක්ඛිත ගිම්බි
- ii මජ්ඣිම නෙර
- iii සෝණක ධම්ම රක්ඛිත නෙර
- iv රක්ඛිත නෙර
- v මජ්ඣන්තික නෙර

32 අශෝක ධර්මයට අනුව “දෙමව්පියන්ට සැලකිය යුතුය. ශ්‍රැතීන්ට සැලකිය යුතුය, දන් දිය යුතුය” යන ඉගැන්වීමට සමාන ඉගැන්වීමක් ඉදිරිපත් කරන සූත්‍ර දේශනාව ලෙස සැලකිය හැක්කේ.

- i සිගාලෝවාද සූත්‍රයයි
- ii මංගල සූත්‍රයයි
- iii පරාභව සූත්‍රයයි
- iv වසල සූත්‍රයයි
- v ව්‍යග්ගපප්ප සූත්‍රයයි

33 ටේරවාදි මෙන්ම වෙනත් බෞද්ධ සම්ප්‍රදායයන්ගේ පැවැත්ම අභිවාද්ධිය හා ව්‍යාප්තිය වෙනුවෙන් භාරතීය බෞද්ධ පාලකයන්ගෙන් සිදුවූ මෙහෙය අභිවිචාරය. භාරතීය සාසන ඉතිහාසයේ කුෂාණ යුගය මෙහිලා සන්ධිස්ථානයක් වශයෙන් සැලකිය හැකිය. කනිෂ්ක රජතුමා බුදු සමය වැළඳ ගැනීමෙන් අනතුරුව බුදුසමයේ උන්නතිය වෙනුවෙන් මෙතුමා කළ ප්‍රමුඛ කාර්යයක් වන්නේ.

- i දසිල් මහණුන් සසුනෙන් නෙරපා ගාසනය පිරිසිදු කිරීමය
- ii ටේරවාදි බුදු සමය දේශාන්තරයන්හි ව්‍යාප්ත කිරීමය
- iii විසිරි පැවති ටේරවාදි ධර්මය ඒකරාශි කිරීමය
- iv ටේරවාදි සංගීතියක් පැවැත්වීමට අනුග්‍රහ කිරීමය
- v ධර්මය තඹ තහඩු වල ලියා තැන්පත් කිරීමය

34 අධ්‍යාපන හා පර්යේෂණ සඳහා ප්‍රකට වූ කීර්තිමත් විශ්ව විද්‍යාල ගණනාවක් භාරතයේ පැවතුනි. මෙම විශ්ව විද්‍යාල වලින් බොහෝමයක් මහායාන බෞද්ධ ඉගැන්වීම් වලට මූලිකත්වය දුන් මහායාන විශ්ව විද්‍යාල ලෙස ප්‍රකටව පැවති අතර එක් පැරණි බෞද්ධ විශ්ව විද්‍යාලයක් මහායාන නොවන බෞද්ධ නිකාය වලට අයත් ආයතනයක් ලෙස පැවතුනි. එම අධ්‍යාපන ආයතනය වූයේ.

- i නාලන්දා විශ්ව විද්‍යාලයයි
- ii ජගද්දල විශ්ව විද්‍යාලයයි
- iii ඕදන්තපුර විශ්ව විද්‍යාලයයි
- iv වලභි විශ්ව විද්‍යාලයයි
- v වික්‍රමශිලා විශ්ව විද්‍යාලයයි

35 ප්‍රාග් බෞද්ධ යුගයේදී ශ්‍රී ලංකාවේ ඇදහිලි හා විෂ්වාස රාශියක් පැවතුණි. මේ අතර ජෛනාගම මෙරට ව්‍යාප්තව පැවතුණි. මේ අතර ජෛනාගම මෙරට ව්‍යාප්තව පැවති බවට සාක්ෂියක් ලෙසින් ඇතැම් ජෛන සාධුචරන් උදෙසා පණ්ඩුකානග රජු ආරාම ඉදි කරදීම පෙන්වා දිය හැකිය. එවැනි එක් ජෛනාගමික සාධුචරයෙක් වූයේ

- i ව්‍යාධි දේවයාය
- ii ජුනින්දරය
- iii කුම්භාණ්ඩය
- iv මනේජය
- v වෛශ්‍රවණය

36 ශ්‍රී ලංකාවට බුදු දහම ලබීමත් සමග බුදු සසුනෙහි සංවර්ධනයක් ඇතිවිය. ඉසුරුමුණි විහාරය, නාගදීපය, ජම්බුකෝළ විහාරය, තිස්සමහාරාම විහාරය, ප්‍රාචීනාරාමය, හික්ෂුනින් සඳහා හත්තාළහක මෙහෙණාවර ආදී වෙහෙරවිහාර ඉදිකළ රජතුමා වූයේ.

- i දුටුගැමුණු රජු
- ii වළගම්බා රජු
- iii දෙවන පෑතිස් රජු
- iv මුටසීව රජු
- v මහසෙන් රජු

37 මහසෙන් රජ දවස දක්ෂිණ ගිරියෙහි පැවති සම්ප්‍රදාය වූයේ.

- i ටේරවාදි සම්ප්‍රදායකි
- ii ධර්මරාවි සම්ප්‍රදායකි
- iii සාගලික සම්ප්‍රදායකි
- iv මොන් සම්ප්‍රදායකි
- v සෙන් සම්ප්‍රදායකි

38 බුදුරදුන්ගේ පාත්‍රා ධාතුව හා සිවුරක් විනයට රැගෙන යාම සුවිශේෂී සිදුවීමකි. මහා කාෂ්‍යප තෙරුන්වහන්සේගේ පෙළපතට අයත් එම හික්ෂුව.

- i වූපාලන් නම් හික්ෂුවයි
- ii කුමාරජීව නම් හික්ෂුවයි
- iii ධර්ම නම් හික්ෂුවයි
- iv තාමි ආන්නම් හික්ෂුවයි
- v බෝධි ධර්ම නම් හික්ෂුවයි

39 බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පිරිණිවන් පෑම සිහිකරමින් පෙබරවාරි 15 දින උත්සවය සමරති. ජපන් ජනතාව විහාරස්ථානයට රැස්වී පවත්වන මෙය හඳුන්වන්නේ.

- i බොන් යන්නයි
- ii හරසෙන්සුයි යන්නයි
- iii නෙහන් ඒ සෙන්ය
- iv වානෝධී යන්නයි
- v සෙන්සුබුන් යන්නයි

40 මටුරා බුදු පිළිමයේ දක්නට ලැබෙන සුවිශේෂී ලක්ෂණ ලෙස දැක්විය හැක්කේ

- i ශාකසංභ ලිලාව, විවෘතනෙන්, ස්වාභාවික හිස කෙස්ය
- ii ශාකසංභ ලිලාව, විවෘතනෙන්, කැරලි ගැසුණු හිසකෙස්
- iii ශාකසංභ ලිලාව, අඩවන් නෙන්, කැරලි ගැසුණු හිසකෙස්
- iv ශාකසංභ ලිලාව, අඩවන් නෙන්, කැරලි ගැසුණු හිසකෙස්
- v ශාකසංභ ලිලාව, මන්දස්මිතය, ස්වාභාවික හිස හිසකෙස්

41 ගන්ධ කුටී, ගෙඩිගේ, ප්‍රසාද යන ක්‍රම තුනක් දක්නට ලැබෙන කලා නිර්මාණය වනුයේ.

- i බෝධිසරයෙහි
- ii චේතිය සරයෙහි
- iii පටිමා සරයයි
- iv කොරවක්ගලයි
- v මුරගලය

42 අර්ධ කවාකාර හැඩයෙන් නෙලාඇති සඳකඩ පහණ අපේ පැරණි කලා ශිල්පියාගේ නිපුණත්වය කියාපාන්නකි මෙහි විවිධ අදහස් මතුකර දැක්වූ පරණවිතාන ශූරීන්ට අනුව සත්ත්ව රූප හතර මගින් නිරූපණය වන්නේ.

- i තෘෂ්ණාවයි
- ii තෘෂ්ණාවෙන් වෙලි සිටින සත්වයාය
- iii ජාති, ජරා, ව්‍යාධි, මරණ
- iv ශාන්තිය සොයා යන ගමනය
- v නිවනය

43 හිඳි පිළිම යනු වාඩිවී සිටි ඉරියව්වෙන් නෙලා ඇති බුද්ධ ප්‍රතිමාය. විවිධ මුද්‍රා දක්වමින් හිඳි පිළිම නිමවා ඇති අතර ලංකාවේ පැරණිම හිඳි පිළිමයක් වන්නේ.

- i අවුකන පිළිමය
- ii තන්තිරිමලේ පිළිමයයි
- iii අනුරාධපුර සමාධි පිළිමය
- iv කිරිඳිවෙහෙර පිළිමයයි
- v බුත්තල පිළිමයයි

44 බුද්ධ ප්‍රතිමාවේ දක්නට ඇති ධර්මවක්‍ර මුද්‍රාව බුදුන් වහන්සේගේ ධර්ම දේශනාවිලාශය සංකේතවත් කරයි. දකුණු අතේ පිටතට හරවා පපුවේ මට්ටමට තබාගෙන එහි දඹර ඇඟිල්ලේ හා මාපට ඇඟිල්ලේ තුඩු දෙක කවයක් සෑදෙන සේ එකට තබා ඇතුළුට හැරුණු වම් අතේ ඇඟිල්ලක් ස්පර්ශ කරන අයුරින් පැවතීමයි. මෙලෙස නිමවූ පැරණිම බුද්ධ ප්‍රතිමාව වනුයේ.

- i මැදිරිගිරියේ සමාධි පිළිමය
- ii මහලුප්පල්ලම පිළිමය
- iii වැවුරුකන්නල සමාධි පිළිමය
- iv දඹුලු විහාරයේ සමාධි ප්‍රතිමාව
- v සාරානාත් බුද්ධ ප්‍රතිමාව

45 එළඳෙනක ඇණ මරණයට පත් කළ හිමි නමකගේ දේහය දවා ස්ථූපයක් ඉදිකරන ලෙස බුදුන් වහන්සේ දැක්වූ එම නිමිතම වනුයේ.

- i පිණ්ඩෝල භාරද්වාප නිමියන්ය
- ii සැරයුන් නිමියන්ය
- iii බක්කුල නිමියන්ය
- iv මුගලන් නිමියන්ය
- v දාරාවීරිය බානිය නිමියන්ය

46 වෛත්‍යයේ කොටස් අතර ‘‘හතරැස් කොටුවෙන්’’ සංකේතවත් කර ඇත්තේ
 i සන්තියෝ බෝධිපාක්ෂික ධර්ම i දිව්‍යලෝකය
 iii නිර්වාණය iv චතුරාර්ය සත්‍යය
 v නවාංග ශාස්ත්‍ර ශාසනය

47 සිතුවම් ලොවේ අභිෂේක ලත් සීගිරි අප්සරාවෝ පිරිපුන් කුසලතාවයෙන් යුතු සිතුවම් කරුවෙකුගේ තෙලි තුඩින් පිටිය ලද්දේය. සීගිරි ලියන් මත තැවරූ සායම් ඉවත්කිරීමට කටයුතු කළේ.
 i පරණවිතාන මහතා ii රසවාන් මහතා i බෙල් මහතා
 iv ආනන්ද කුමාරස්වාමි මහතා v ලුසියිනෝ මරාන්සි

48 භාරතීය අලංකාර ශාස්ත්‍රය පදනම් කරගෙන නිර්මාණය වූ සිංහලයේ විශිෂ්ඨතම මහා කාව්‍ය කවි සිළුමිණයි. මෙම කෘතිය රචනා කරන ලද්දේ.
 i ගුරුළුගෝමීන් i විද්‍යාවකුච්චිනි i 2 වන මහා පරාක්‍රමබාහු රජු
 iv ධර්මසේන හිමියන් v බුද්ධපුත්‍ර හිමියන්

49 සිංහල සාහිත්‍ය ගැන කියවෙන ඕනෑම අවස්ථාවක කිසිවෙකුට අමතක නොවන නාමයකි නොටගමුවේ ජටි හාෂා පරමේෂ්වර ශ්‍රී රාහුල හිමියන් ත්‍රිපිටකය ගැන මැනවින් හදාළ ශ්‍රේෂ්ඨ පඬිරුවනකි. උන් වහන්සේ විසින් රචිත ග්‍රන්ථයක් නොවන්නේ.
 i පංචිකා ප්‍රදීපය i දහම් ගැට මාලාව i ගුන්තිල කාව්‍යය
 iv ලෝවැඩ සඟරාව v එළිසිලෝගතකය

50 අත අතියේ පමණක් නොව වර්තමානයේ පවා ලාංකික ජන සමාජයේ කලා රසාස්වාදය පිණිස සිදුකරනු ලබන බොහෝ නිර්මාණයන්ගේ දැකිය හැක්කේ බෞද්ධාභාසයයි. ඒ අනුව වර්තමාන සමාජයේ ද ඉතා ඉහළ ප්‍රතිචාර ලැබේ. මෙයට හොඳම උදාහරණය මහාචාර්ය සරච්චන්ද්‍රයන්ගේ මනමේ නාට්‍යයයි. මෙම නිර්මාණයට පාදක වූ ජාතික කතාව වූයේ.
 i සේරුවාණිජ ජාතිකයයි i උම්මගේ ජාතිකයයි i ලෝමහංස ජාතිකයයි
 iv කුස ජාතිකයයි v වුල්ල ධනුදේව ජාතිකයයි